

el pagus de Fenollet fou un vescomtat depenent de Besalú.

Un topònim que presenta un element final idèntic al de Besalú és *Arabulú* (Coromines, Ll. XIII, 195; pron. *arbolú*, oït per Terrado en tres ocasions), nom d'un veral al terme de Llesp. És un partida d'unes 6 Ha., cultivades la major part, creuada per un barranquet que porta sempre aigua. La vegetació espontània consta de roures, argelagues i alguns aranyoners. Tractant-se d'una terminació tan singular és gairebé obligat partir d'un ètimon amb -UN, ja es tracti del cèltic -DUNUM o de l'ibero-basc -DUN. Potser sí que el cèltic ARE- 'a l'Est de' (= gr. *παρα*) hi podria anar bé. Però podem pensar que encara seria més adequat el basc *arbel* 'pissarra' (cf. Mitxelena, *Apellidos*, 72). No seria desgavellat imaginar un basc *ARBEL-DUN o *ARBURU-DUN. Entre els elements onomàstics que Mitxelena relaciona amb (*b*)*arri* 'pedra' hi ha els següents: «*Arburua*, top. *Arbulo* (Al.), doc. *Arbualu* (1025), *Arburua*» (*Apellidos*, 89).

DOC. ANT. de (I). *Bisuldunum* (11 cops anys 966, 977, 1000, 1213, 1229, 1235, 1263, 1267; 1 cop l'any 1080 referit a *Boldú*).

Bisuldunensis (18 cops, anys 822, 834, 844, 866, 869, 871, 878, 886, 898, 899, 916, 938, 944, 962, 981, 982).

Bisuldino (1 cop, any 995).

Bisuldoni (1 cop, any 1295, referit a Besalú).

Bisuldunensis (8 cops, anys 844, 881, 889, 922, 981).

Bisillumum (1 cop, any 1225, referit a Besalú).

Bisullunum (4 cops, anys 992, 1226, 1238, 1240 referit a Besalú; 1 cop l'any 1080, referit a *Boldú*).

Bisullunensis (2 cops, anys 866 i 952).

Besuldunensis (2 cops, anys 929 i 962).

Biouldun (1 cop, any 966).

Biseldunensis (1 cop, any 1142).

Besellu (2 cops, anys 1122 i 1143, referits a *Boldú*).

Bosaldu (1 cop, any 1267, referit a *Boldú*).

Baldu (1 vegada, any 1359, referit a *Boldú*).

Boldu (any 1588, doc. en un antropònim).

Algunes de les dades següents de Besalú (I) ens les indica l'amic arxiver Puigdevall a. 966: «ego Oliba dei gratia comes *Biouldun*» (Monsalv. XI, doc. CXLV, p. 212); 966: «et ipsos plantarios qui sunt ante castrum *Bisulduni* ---» (Monsalv. I, ap. III, p. 230); 977: «ego Miro comes atque episopus trado ecclesiam sancti Vincentii quae sita est in suburbio *Bisulduni* ---» (*MarcaH.*, colle. 912); 977: «eligimus quandam ecclesiam ad matrem omnium ecclesiarum liberam in honorem Dei et beatorum apostolorum Petri et Pauli atque Andreae, sitam videlicet juxta oppidum *Bisulduni*» (*MarcaH.*, colle. 919); 977: «infra muros *Bisulduni*» (Monsalv. XI, doc. CLXVIII, p. 226); 992: «qui sunt juxta castrum *Bisullunum*» (Monsalv. XV, doc. MM-CXLX, p. 225); 995: «et de meridie in ipsa strada qui pergit a castrum *Bisuldino*» (*MarcaH.*, colle. 951); 1000: «alodem sancti Genesii ac sancti Michaelis, sicut in ambitione vel circuitu castrum *Bisulduni*» (*MarcaH.*, colle. 956).

1213: «Petrus Pontii de *Bisulduno*» (Font Rius, C. d. p. I, 238.103); 1225: «tibi Arnallo de *Bisilluno*» (*Cart. Roca Rossa*, 70.5); 1226: «tibi Arnallo de *Bisulluno*» (*Cart. Roca Rossa*, 65.3); 1229: «ego Arnallus de *Bisulduno*» (*Cart. Roca Rossa*, 69.1); 1235: «Signum Arnaldi de *Bisulduno*» (*Cart. Roca Rossa*, 65.3); 1238: «Sig+num Arnaldi de *Bisuldunon*» (*Cart. Roca Rossa*, 97.38); 1238: «tibi Arnallo de *Bisulluno*» (*Cart. Roca Rossa*, 66.4); 1240: «ego Arnallus de *Bisulluno*» (*Cart. Roca Rossa*, 64.1); 1251: «Ego frater Berengarius de *Besulduno*, monachus, subscribo» (nom d'un frare de Sant Cugat del Vallès; Font Rius, C. d. p. I, 293.65), és dubtós si es refereix a Besalú o a *Boldú*; 1263: «usque ad rectum iter quo itur *Bisuldunum*, et continuatur dicto itineri super rechos Palanchs» (Font Rius, C. d. p. I, 313.103); 1267: «sitis inde franchi sicut homines *Bisulduni*» (Font Rius, C. d. p. I, 316.24); 1295: «in terminis curia *Bisulduni*» (Font Rius, C. d. p. I, 359.19).

20 Del gentilici (I) *Bisuldunensis*: a. 822: «locum eremum quod dicitur Baniolas, quod est situm in pago *Bisuldunensis*» (Abadal, *Cat. Car.*, 46.10); 834: «et villam que est in pago *Bisuldunense* et vocatur *Bascara*» (Abadal, *Cat. Car.*, 123.3); 844: «in pago *Bisuldunense* super fluvium Sambuga» (Abadal, *Cat. Car.*, 7.5); 844: «in pago *Bisildunensi*» (Abadal, *Cat. Car.*, 128.14); 844: «situm in pago *Bisildunense* justa rivo que dicunt Sambuga» (Abadal, *Cat. Car.*, 154.17); 866: «abbas monasterii quod dicitur Balneolas quod est situm in pago *Bisuldunensis*» (Abadal, *Cat. Car.*, 56.4).

866: «cellam in pago *Bisullunense*» (Abadal, *Cat. Car.*, 220.3); 869: «et in pago *Bisuldunensi*, super fluvium Sambuca» (Abadal, *Cat. Car.*, 31.23); 871: «in comitatu *Visuldunense*, super fluvium Aginum» (Abadal, *Cat. Car.*, 177.6); 878: «abbas monasterii quod dicitur Baniolas quod est situm in pago *Bisuldunensi*» (Abadal, *Cat. Car.*, 60.3); 881: «et in pago *Bisildunensi*, super fluvium Sambuca» (Abadal, *Cat. Car.*, 38.28); 881: «villar quae est in pago *Bisildunense* et vocatur *Bascara*» (Abadal, *Cat. Car.*, 136.26); 886: «et in comitatu *Bisuldunense*, villam Crispiano» (Abadal, *Cat. Car.*, 140.9); 889: «in pago *Bisildunense* --- in comitatu *Bisildunense*» (Abadal, *Cat. Car.*, 364.6 i 9); 898: «Et in comitatu *Bisuldunensi*, super Fluviano, vilare Golorescum --- et affronat ipsa vallis de parte orientis in serra quae dividit inter Girundense et *Bisuldunense*» (Abadal, *Cat. Car.*, 369.21); 899: «in pago *Bisuldunense*, colle Witizane» (Abadal, *Cat. Car.*, 217.12); 899: «Et in comitatu *Bisuldunense* villa quae dicitur Romagnano» (Abadal, *Cat. Car.*, 374.8).

916: «in pago *Bisuldunensi* situm» (Abadal, *Cat. Car.*, 62.22); 922: «in comitatu *Bisildunense*, villa que vocatur *Bascara*» (Abadal, *Cat. Car.*, 149.34); 929-935: «Concessimus supradicto Oliba in comitatu *Besuldunense* tantum de alode ---» (Abadal, *Cat. Car.*, 386.17); 938: «Petralatensi, *Bisuldunensi* et Gerundensi» (Abadal, *Cat. Car.*, 165.3); 944: «in comitatu *Bisuldunensi* et in Gerundensi» (Abadal, *Cat.*